

קני כנורתי יוסף
מגן 9, 22

8 בני בכרי ישראל, אהבה שאינה פוסקת
אני אהב אתכם, יצחק היה קורא לעשו
בכורה, ואני קורא ליעקב בני בכורי, ובטלה
בכורתו של עשו, ונתקיימה בכורתו של יעקב
(אגדת בראשית פפ"ד)

9 (כב-נג) בני בכורי ישראל, כל האומות בני הם אבל ישראל
חביבין לפני ייחוד מכולן והם הכבוד שהם עלו במחשבה
להבראות קודם שום אומה¹⁸. ד"א בני בכורי ישראל, מאתי היה
הדבר שקנה יעקב את הכורה מעשו אחיו ונתנה לו¹⁹
מתני ט"ז

11 בני בכרי, לשון גדולה, כמו: אף אני בכור אתנהו (תהלים
פט כח), זהו פשוטו. ומדרשו²⁷: כאן חתם הקב"ה על מכירת
הבכורה שלקח יעקב מעשו.

10 הבן הבכור נדעת לו חשיבות יתירה והוא נוטל פי שנים מכל אחיו
בירושת האב, שהרי הבן הזה הוא אשר עשה אותו בראשונה לאב
והוא הדין גם בבני ישראל שעשו את השם יתברך לאבי העולם, בהפיצם
את האמונה בו, בכחו ובהשגחתו.
(משד הכסה)

ט"ז ט"ז ט"ז

ט"ז ט"ז ט"ז

14 הראיה השכלית אשר אמרנו שמחייב מסדר
השתלשלות הרבוי מן האחד, על זה
העידה התורה הנאמנה שאמרה (דברים ז), בנים
אתם לה' אלהיכם, ויש לך להבין בשם הנכבד
הזה מה שנקראו ישראל בנים לה'. וזה כי אין
ספק כי הנמצאים הם עלולים ומושפעים מן הש"י
ואין הנמצאים מתדמים יחד, רק כי יש מושפע
מאמתת עצמו ויש שאינו כך לפי רחוק הנמצאים
ולפי קורבתם אליו יתברך. והנה ישראל אומה
זאת מושפעים ממנו יתברך מאמתת עצמו ית'
10 ובדבר זה יותר יש להם צירוף וחבור אל הש"י,
ועל זה מורה השם הנכבד הזה שנקראו בנים
ונקראו בשם בני בכורי (שמות ז), כי שם בן יאמר
על שנמצא מאמתת עצמו ומצד שם הזה אין בזה
15 עדיין הצירוף הגמור שהוא מיוחד, כי אפשר
שיהיו ב' בנים לאחד והצירוף אשר הוא לשנים
אינו צירוף גמור מיוחד, ואף כי אין אומה נקראת
בן אל הש"י יותר מישראל מ"מ שם בן אינו כ"כ
הצירוף אליו, כיון שאפשר שיהיה לאחד שני

12 וזו ענין שתי פרסיות אל כלל ונמלא פרסיות
אלו הן עיקרי דעה כמו שמש וכו' ח"ט-ללא דעת וכו'
ח"ט הן עיקרי הדם לכל ח' מישראל צפרס וקדם וכו' כי
יניאך הם עיקריה לכלל האומה הישראלית שידעו כמה
יח קיומם בעולם כלל ע"פ. ה"מק צ"ב פ"ו
ואמרת אל פרעה וכו'
כ"ז י"י כחך גדול נגד פרעה עד שלבסוף מלמד
אליו בני בכרי ישראל. דלמ"ט של לוי"ע המה
בהלכות הכריחה דלפי' המה היו עונדי וכו' נעול
הם יסודי לוי"ע המכונים כבוד ה' כלל דוק.
5 חבל ישראל נמשל לבן צמר של המלך שהוא יורש
המלך. שעוד נחיי המלך מסייע נהגות המלכה ק'
ישראל מסייעים כי להשגחה והליכות עולם.
ה"מק צ"ב, ט"ז ט"ז ט"ז

הנה
למ יוסף
יתן ספק

15 שנים שהם ראשית, מאחר שהוא יתברך אחד
לא יושפע ממנו בראשונה והוא עיקר המציאות
רק אחד ובשביל זה הראשית יושפע אד"כ ותספוח
עליו כמו שפרשנו. ודבר זה מורה על הקשור
והחבור שאין לו פירוד כלל, כי אם לא היה
15 האומה הזאת נקראת בני בכורי על שם שהוא
אחד והיו לו שני בנים לא היה לאחד מן השנים
החבור גמור, שהרי יש חבור אל השני ואותו
חבור שיש לו אל השני אין לו לזה וא"כ אין זה
חבור גמור, אבל כיון שהם נקראים בני בכורי
והבכור הוא אחד מורה שיש כאן חבור גמור,
לפי שהם מושפעים מאמתת עצמו ולחבור הזה
אי אפשר שיהיה לו פירוד כלל וכי יש שנוי
לאמתת עצמו והכל נרמז בשם הנכבד הזה שנקראו
בנים, והדברים האלו גדולים מאוד מאוד.

16 "קדש יי כ"כ בכור"
כח זה נמשך מהבכוריות שלנו, לכן שלשלת התגלות המצוות שבפרשתנו
שהתחילה בקידוש הזמנים מסתיימת ב"קדש לי כל בכור"²⁸. הבכוריות היא
המסקנה המרכזית של פרשתנו, בה מתגלה מה הוא ישראל: "בני בכרי
ישראל"²⁹. זאת עובדה מציאותית שאינה ניתנת לשינוי. לא הרופאים קובעים מי
היה בכור. בגמר הטיפול האלוהי בגויים עלידי מכת בכורות, מתבלטת
ההבדלה בין ישראל לעמים בגילוי "בכוריותנו" הלאומית לעומת טומאת מצרים
ובכוריותה. וכמרכן בסוף פרשתנו מופיע החיוב הגדול של "קדש לי כל בכור"
של "עם זו יצרת לי תהלתי יספרו" לכל הדורות.
ה"מק הצ"ב, ט"ז ט"ז ט"ז

אמנם הבכוריות, הוא מיוחס ג"כ לזמן
שבנים אחרים צעירים הבאים אחריהם ג"כ ימצאו, והיינו ביחש
20 להשקפה על העתיד, שעתידין כל באי עולם להכיר בכבודו של
אדון כל היחיד בעולמו, מ"מ לעולם יהיה דבק בישראל יתרון
הבכורות, שהם הם ראשית תבואתו. וזה יבליש כח האהבה
לעומת עמים אחרים המשתדלים ג"כ לקרבה לעבודת ד', ואז
בזמן ההוא כבר תצא אל הפועל פעולתן של ישראל על העולם
25 הגדול שמחוק לגבולם. א"כ יש בישראל מהמוכן ג"כ ההכשר
של חפץ התרבות כבוד שמים כלפי החוץ, שזה יש לו יחש עם
הנטיה לעבודת ד' בהוד והדר שהוא ג"כ מורגש וחיצוני בצירוף
עם הרגש הקדוש הפנימי. מ"מ אין כ"ז מספיק להשריש, אפילו
בקרוב המיוחדים שבהם, [את] הכח הראוי להיות בעצמו ניגש
אל ד' בעבודת הקרבות, מזה הכיר שלא אותו הרגש המורגש
30 בקרב לבבו לעבודה ולכבוד שמים יספיק שלא תחול עליו
ההרחקה האמורה מיסוד העבודה האלהית שבקרבות, הצריכה
דוקא להתיחדות מרכזית אחת מוכתרת מראש ומובדלת מכללות
האומה ע"פ דבר ד' ועצתו הנעלמת מעיני כל ח.

17 נשא אותו גר ק"ו בעצמו, ומה ישראל שנקראו
בנים למקום, ומתוך אהבה שאהבם קרא להם בני בכורי
ישראל כתיב עליהם והזר הקרב יומת. שני הדברים, שהם
העקריים בעבודת ד'. בכל דבר שצריך שהפנימיות שכלב תהי'
מתגברת על המעשה החיצוני העלולת ולכוננו על יסוד מכון
ורצוי, כמו בענין הקרבות, הם: האחד ההכשר של קישור
הנפש באהבת השם יתברך מצד עצמו לעצמו, וההכשר השני
הוא החפץ להרבות בכבוד שמים בערך לעולם החיצוני. שכאשר
יהיה האדם מוכשר להשתלב בשני אלה, או יעלו בידו הנטיות
10 הפנימיות הדרושות לתכלית עבודת ד', ביחוד כדבר שצריך
לזה הוד והדר כדי שיפעל יפה כפי תכונתו האמיתית על העולם
שמחוק להפועל. והנה ישראל מצד ההכשר שיש בעצמם לאהבת
ד' קראו בנים למקום, ככן שנמשך לאהבת אביו. והנה בזה אין
עוד יתרון ניכר לאהבה, מפני שהשם בנים אין לו מובן כ"א
15 כשכל העולם כולו אינם מכירים כלל את אביהם שבשמים, שאז
ודאי אינם נקראים. בנים כ"א אותם שמכירים אותו ומודים
ומעידיים שהוא אביהם.

ט"ז ט"ז ט"ז